

Natura 2000

Publicēts: 04.12.2020.

Visas Eiropas Savienības (ES) valstis ir apņēmušās izveidot kopīgu aizsargājamo teritoriju tīklu ar nosaukumu *Natura 2000*.

Natura 2000 interaktīvā karte

Skatīt vairāk

Kopš 2004. gada arī Latvija ir izveidojusi savu daļu no šī tīkla. Tas tika veidots no jau esošajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, pievienojot klāt vēl 122 jaunas. Teritoriju izveidošanas pamatnosacījums ir visā Eiropā retu un apdraudētu augu un dzīvnieku sugu un to dzīves vietu (biotopu) aizsardzība. Šādu sugu un biotopu saraksti ir iekļauti divās ES direktīvās – Putnu direktīvā un Biotopu direktīvā, un to aizsardzība ir obligāta visām ES valstīm. No direktīvu sarakstos iekļautajām sugām un biotopiem Latvijā atrodamas un tiek aizsargātas 20 augu, 34 bezmugurkaulnieku, 29 zīdītāju, 3 rāpuļu, 11 abinieku, 13 zivju, 93 putnu sugas un 58 biotopu veidi.

Natura 2000 teritorijas Latvijā

Natura 2000 tīklā Latvijā ir iekļautas 333 teritorijas – [4 dabas rezervāti](#), [4 nacionālie parki](#), [239 dabas liegumi](#), [37 dabas parki](#), [9 aizsargājamo ainavu apvidi](#), [7 aizsargājamās jūras teritorijas](#), [9 dabas pieminekļi](#) un [24 mikroliegumi](#). Sauszemes teritorijas aizņem 12% jeb 787729 ha no Latvijas sauszemes kopplatības. Šīm teritorijām ir atšķirīgi aizsardzības un apsaimniekošanas režīmi – no minimāliem ierobežojumiem aizsargājamo ainavu apvidos līdz pat pilnīgam saimnieciskās darbības aizliegumam dabas rezervātos. Teritorijas ir uzskaitītas likuma "Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām" pielikumā.

Ko *Natura 2000* nozīmē zemes īpašniekiem, iedzīvotājiem?

Zemes īpašuma iekļaušana Natura 2000 teritorijā nenozīmē, ka tur vairs neko nedrīkst darīt. Tomēr aizsargājamās dabas teritorijās saimnieciskā darbība ir vairāk vai mazāk ierobežota atkarībā no teritorijas izveidošanas mērķa. Piemēram, purvā, kam noteikts dabas lieguma režīms purva ekosistēmas aizsardzībai, nedrīkst iegūt kūdru, bet drīkst ogot, medīt, ierīkot dabas takas, vērot putnus. Daudzos dabas liegumos saimniekošanu var turpināt kā līdz šim – kopt tīrumus, pļaut pļavas, ganīt lopus, saudzīgi saimniekot mežā. Lai noteiktu tieši kur un ko drīkst darīt aizsargājamā dabas teritorijā, tiek rakstīti dabas aizsardzības plāni un izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi. Tie tiek izstrādāti sadarbībā ar pašvaldībām un zemes īpašniekiem, lai vienlaicīgi varētu gan saglabāt dabu, gan saimniekot un gūt peļņu. Teritoriju apsaimniekošanai ir pieejams ES, Latvijas Vides aizsardzības fonda un citu fondu finansējums.

Lai zemes īpašniekiem kompensētu zaudējumus, kas var rasties no saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās dabas

teritorijās, ir sagatavots likums "[Par kompensāciju par saimnieciskās darbības ierobežojumiem aizsargājamās teritorijās](#)". Par tajā paredzēto kompensāciju saņemšanas kārtību sīkāk var iepazīties sadaļā [KOMPENSĀCIJAS](#).

Vai *Natura 2000* teritorijas var apmeklēt?

Apmeklētājiem ir pieejamas visas Natura 2000 teritorijas, izņemot daļu dabas rezervātu. Aizsargājamās dabas teritorijās jau ir ierīkotas daudzas dabas takas un izvietoti informācijas stendi, kas gaida apmeklētājus. Tomēr vienmēr der atcerēties, ka šīs dabas teritorijas ir paredzētas retu un apdraudētu dabas vērtību aizsardzībai un tāpēc tajās pret dabu ir jāizturas īpaši saudzīgi, sevišķi pavasarī, kad dzīvniekiem un putniem ir mazuļi.

Aizsargājamās dabas teritorijās drīkst pārvietoties tikai pa esošajiem ceļiem un takām, ugunsiskus drīkst kurināt tikai tam speciāli paredzētās vietās un nedrīkst atstāt aiz sevis atkritumus. Savukārt uzvedoties klusu ir lielāka iespēja ieraudzīt dzīvniekus un putnus.

<https://www.daba.gov.lv/lv/natura-2000>